

Prapor radiační, chemické a biologické ochrany ozbrojených sil Slovenské republiky

Článek se zabývá určením, úkoly a vybavením praporu radiační, chemické a biologické ochrany ozbrojených sil Slovenské republiky.

Ing. Jozef Kučík, CSc., Ing. Petr Žuja, Ústav ochrany proti zbraním hromadného ničení UO Brno

Novodobá historie chemických jednotek na Slovensku

Po vzniku samostatné Slovenské republiky (k 1. 1. 1993) se z bývalého Vojenského velitelství Východ Československé lidové armády v Trenčíně vytvořilo Velitelství Armády Slovenské republiky (dále jen ASR), které bylo následně transformováno na Generální štáb ASR a později přejmenováno na Generální štáb ozbrojených sil Slovenské republiky (dále jen OS SR), který je od roku 2000 dislokován v Bratislavě.

Chemické vojsko ASR bylo po 1. lednu 1993 organizačně začleněno u Velitelství ASR. Po reorganizaci na OS SR provedené v roce 1995 byly v organizačních strukturách vytvořeny jednotky a útvary „radiační, chemické a biologické ochrany vojsk“. V témže roce došlo i ke sloučení dosavadního chemického zabezpečení a ochrany proti zbraním hromadného ničení (dále jen OPZHN) na nový druh operačního zabezpečení – radiační, chemickou a biologickou ochranu (dále jen RCHBO)¹. Z těchto důvodů byla mimo jiné vytvořena 5. základna RCHBO, která byla v roce 2004 reorganizována na prapor radiační, chemické a biologické ochrany (dále jen prapor RCHBO) pozemních sil OS SR.

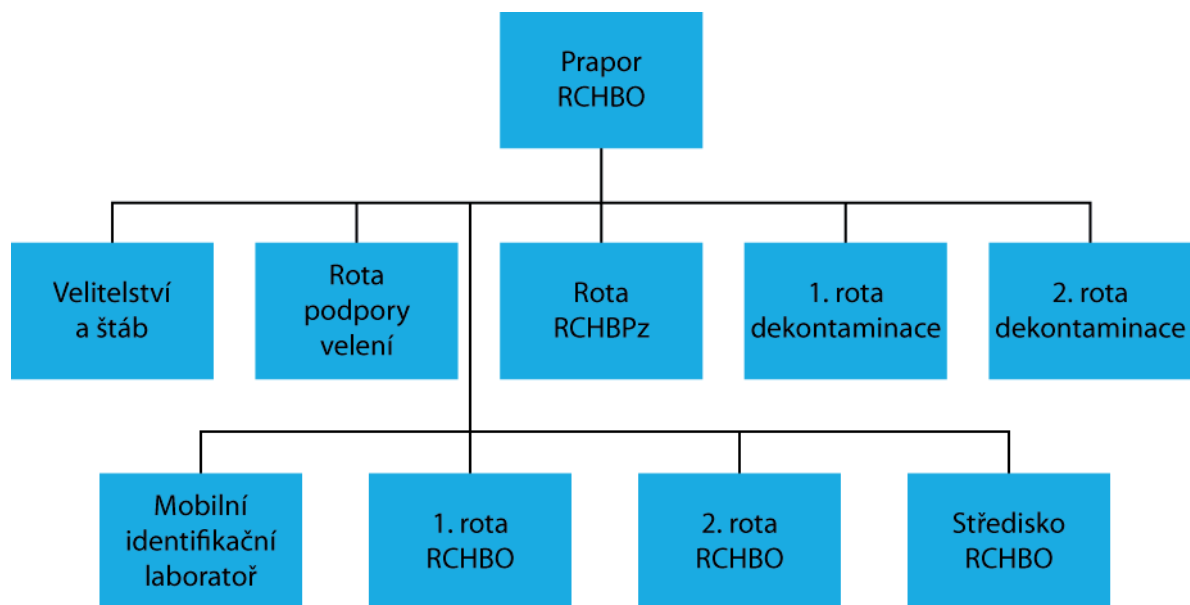
Poslání praporu RCHBO

Posláním praporu RCHBO je v souladu se stanovenými cíli být připraven k:

- nasazení prostředků RCHBO při plnění úkolů RCHBO na podporu bojových operací společného operačního uskupení;
- poskytnutí vojenské asistence orgánům Ministerstva vnitra Slovenské republiky (MV SR) a civilním orgánům k eliminaci hrozeb chemického, biologického a jaderného terorismu a řešení ekologických havárií spojených s únikem nebezpečných průmyslových látek (dále jen NPL) kdekoli na území Slovenské republiky (dále jen SR);
- nasazení praporu RCHBO vyčleněného v rámci sil vysoké připravenosti na podporu operací Aliance (North Atlantic Treaty Organization – NATO) kdekoli na světě;
- nasazení vyčleněných sil RCHBO do brigádního úkolového uskupení v silách nižší připravenosti a k plnění úkolů podle závazků SR vůči Evropské unii (dále jen EU) a Organizace pro zákaz chemických zbraní (Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons – OPCW);
- vyčlenění jedné roty dekontaminace do sil rychlé reakce NATO (NATO Response Force – NRF);
- vyčlenění jedné roty RCHBO a střediska výstrahy zbraní hromadného ničení (dále jen ZHN) pro zabezpečení operačního velitelství k plnění úkolů RCHBO proti vojenským a nevojenským ohrožením na teritoriu SR.

¹ V Armádě ČR dle Všeob-Ř-1 doposud existuje vedle sebe OPZHN (v rámci ochrany vojsk) a chemické zabezpečení (v rámci zabezpečení činnosti vojsk a klamání)

Určení praporu RCHBO

Organizační struktura praporu RCHBO

Prapor RCHBO je určen především k:

- identifikaci bojových chemických látek (dále jen BCHL), NPL a radioaktivních látek;
- provádění polní analýzy neznámých chemických látek, určení stupně kontaminace, stanovení účinnosti dekontaminace;
- spolupráci v oblasti standardizace a rozvoje RCHBO;
- provádění radiačního, chemického a biologického průzkumu pochodových os, prostoru rozmístění jednotek a RCHB pozorování zájmového prostoru;
- shromažďování, vyhodnocování a zpracování zpráv o použití jaderných a chemických zbraní a bojových biologických látek, o haváriích a destrukcích průmyslové infrastruktury a teroristických akcích spojených s radioaktivní, chemickou a biologickou kontaminací, které jsou nezbytné pro rozhodování velitelů, činnost vojsk a zpracování návrhů pro organizaci OPZHN;
- provádění dozimetrické a chemické kontroly;
- provádění úplné dekontaminace výzbroje, techniky, materiálu a osob, objektů, terénu a komunikací a hygienické očisty osob;
- plnění opatření pro zabezpečení radiační bezpečnosti vojsk;
- plnění jiných úkolů, jako je např. maskování dýmem, zásobování vojsk užitkovou a pitnou vodou, hašení (lokalizace) požárů a záchranné a vyprošťovací práce v kontaminovaném prostředí s úplnou logistickou a zdravotnickou podporou.

Hlavní druhy techniky praporu RCHBO určené k plnění odborných úkolů

	Průzkumný komplet ALIGATOR 4 × 4 RCHBO (Zdroj www.mil.sk) Průzkumný komplet je určen k provádění radiačního, chemického a biologického průzkumu a pozorování a k odběru kontaminovaných vzorků.
	Vozidlo skupiny monitorování a odběru vzorků VSkOV-M (Foto Ing. Petr Žuja, ÚOPZHN, Vyškov) Vozidlo je primárně určeno k provádění odběru a transportu vzorků kontaminovaných chemickými, radioaktivními nebo biologickými látkami.
	Vyhodnocovací zařízení mobilní VYMOB (Zdroj www.mil.sk) Zařízení je určeno k provádění sběru a vyhodnocování informací o radiační, chemické a biologické situaci, jejich předávání a řízení průběhu monitorování.
	Souprava pro dekontaminaci osob SDO (Foto Ing. Petr Žuja, ÚOPZHN, Vyškov) Souprava je určena k provádění dekontaminace a hygienické očisty osob po jejich vyvedení z kontaminovaného prostoru.

Prostředek kolektivní ochrany COLPRO (Foto Ing. Petr Žuja, ÚOPZHN, Vyškov)

Prostředek je určen ke kolektivní ochraně osob před účinky radiační, chemické a biologické kontaminace. Umožňuje bezpečný vstup a výstup osob.

Dálkový detektor TCHL DD-CWA DIAL (Foto Ing. Petr Žuja, ÚOPZHN, Vyškov)

Detektor je určen k dálkové detekci a měření koncentrace vybraných toxických chemických látek bez přímého kontaktu s nimi.

Závěr

Ke kvalitnímu a efektivnímu splnění úkolů OPZHN vojsk a ochrany obyvatelstva je v současné době nezbytně nutné navázání úzké spolupráce a důvěry mezi chemickými jednotkami jednotlivých států NATO, založené na vzájemném poznávání a předávání zkušeností. Důležitá je i jejich součinnost při realizaci OPZHN v podmínkách vedení operací Aliance a jejich možného použití v rámci uskupení Evropské unie. Uvedený článek je malým příspěvkem k požadovanému poznávání chemických jednotek států NATO, který dává základní informace o složení a úkolech chemických jednotek OS SR.

Literatura:

História chemického vojska od čias jeho vzniku až po súčasnosť. Slovensko v období 1993–2009. [Odborná pomôcka]. Bratislava: GŠ OS SR, 2009.

Spoločná taktická doktrína STD 32-01 – doktrína radiačnej, chemickej a biologickej ochrany. Bratislava: GŠ OS SR, 2006.